

RAHVANÄITELAVA

PRAKTILINE VÄIKELAVADE HÄÄLEKANDJA

III aastakäik

Ilmub tarviduse järgi. * Toimetatus ja talitus: Tallinn, Vene 6. * Telefon 145-94

Hind 15 snt.

A. Adsoni „Iluduskuninganna“ Estonia teatris.

Tegevised:

Rein Mägraken, kingsepmeister.

Emand Loviise Mägraken.

Ellen Riismandel, ta tütar eelmisest abielust.

Lia-Mia, Mägrakeste plikast-tütar.

August Praks, autojuht.

Ossi Pura, kingsepa õpipoiss.

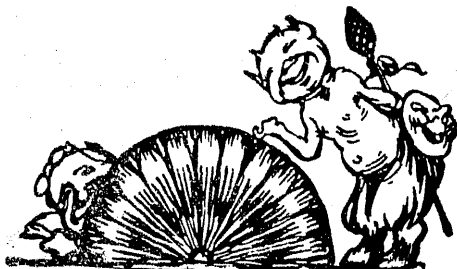
Krahv Georg P. E. Du Lay.

Reporter „Tervis & Ilu“ toimetusest.

Max Kaplan, noor sportlane ja diletant kunstides.

Emand Rosenberg, kojanaine.

Kelner hotell „Excelsior'is“.

Sigri-migri

I

Segaettekandeid peoõhtuiks

SISUKORD:

Publik

Väikene satüüriline deklamatsioon publiku parodeerimiseks.

Millest kõneleb raudtee

Ants Lauteri monoloog-deklamatsioon.

Vanadus

Hans Reimanni grotesk-deklamatsioon.

Soolaputkas

P. Luide koomiline tertsett I ja II tenorile ja bassile (baritonile).

Joogem terviseks!

Ühe kõrtsisõbra ülihuvitav meeleolutsemine.

Abielu

Hans Reimanni grotesk.

Õnnetu kosilane

O. Vassiljevi väikene nali.

Tähtsuseta asjake

Ühe toapoiisi lõbus soolo-ettekanne. Aineil
P. Laiuste.

Närtsib leht...

A. L-i melankoolne deklamatsioon.

Biograafiline etüüd

Meeleolukas deklamatsioon kolmest jaapanlasest ja jaapani neiust.

Lõbus kohtuistung

Koomiline tertsett I ja II tenorile ja bassile (baritonile).

Püha õõ

P. Luide jõulubalett-ettekanne lastele.

Hind 50 senti.

Lava uudiseid

Tiiul tosin wanemaid

Jant kolmes waatuses

Mineil koostand P. Luide ja E. Bergman

Tegelased

Aristjan Reimets, majadeomanik.

Rosiine, ta abikaasa.

Thomas Tõnisson, luuletaja.

Karoliine, ta abikaasa.

Tiiu, ta tütar.

Peeter Pull, suurtalunit Nuustakult.

Dswald Panu, ta õpoeg.

Karl Vesta, noor õigusteadlane.

Minna, toatüdruk } Reimetsa juures.

Kadri, köögitüdruk }

Neg — olewik.

Koht — prowintsilinn.

S a a t e s

Juhtub mõnikord nii, et tütar oma õigete wane-
mate leidmiseks peab läbi tegema sada otsingut. Ja
juhtub ka nii, et mees, kes oma esimesest naisest lahus
on ja teise on wõtnud, lahutab forraga teisest ja wõ-
tab jälle esimese. Ja missuguseid üllatusi kõik ei juhtu

elus! Võib juhtuda isegi nii, et pistad kättemaksuks teise inimese küüni põlema, aga teed teisele häädmeelt koguni, sest küün oli kindlustatud; tahad üürnikust lahti saada ja lased mitu päewa järgemööda pasunat puhuda, aga üürnik on rõõmus ja lööb tantsu, sest ta on musikaalne.

„Tiul tosin wanemaid“ on selliste imelikude juhtumiste reaalne pilt. Olles oma sisult võrratu ja andes näitlejatele võimaluse oma võimeid näidata, võib teda soovitada mõlemile — publikule vaatamiseks, kui ka näitlejale mängimiseks.

Wäljawõte kolmandast waatusest

Lõhne wõdrastetuba Reimetsa korteris.

Rosine Ma ütlen teile, ma ei usu, ei meie kahetseti hästi läbi saame.

Karoliine. Rõõmustab mind väga, et te sellest aru saate.

Rosine. Sest kui teie ka Kristjanile meeldite minule ei meeldi teie põrmugi.

Karoliine. Minule teie ammugi mitte.

Rosine. Mis ta enesele lubab, see häbemata iisik? Kristjan. . .

Karoliine (üles). Mis? — Mina? — Häbemata iisik? — Kristjan?!

Kristjan (kahewahel, tahab rääkida, ei tea aga millest, wehib kätega).

Oswald, Pesta ja Tiiu (endine mäng, kuni „kafise siit majast“).

Kristjan (a tempo). Aga ma palun teid, minu daamid, võtke ometi mõistus pähe. (Wehib kätega, pomiseb.)

Rosine (samuti). Seda ei ole mulle weel juhtund. Sarnast häbematusust teenijate poolt, kes ühes oma täiskaswand tütreaga minu majas laiuawad. Säälatteb ka minu kannatus. Silmapilk kafise siit majast.

Karoliine (samuti). Teie peaksite end häbenema, teie nukuprintsess. Siin sarnases koketis hommikleidis ringi jooksta! Aga tuntakse juba sarnaseid

linde, majaperenaise abilisea tungitakse majja, et siis maja peremehega ringi lasta. Silmapilk kasige siit majast.

Kristjan. Ja muidugi, ja, sääl on sul päris õigus.

Rossiine. Ma ei kannata seda skandaali kauem wälja. Ma lähen oma tuppa ja ei soowi teid enam näha. (Wihaseft ära.)

Karoliine. See on midagi enne kuulmatut, kuidas see inimene ennast ülal peab. Kristjan, ma ei soowi teda enam näha. (Ära.)

Peeter (tuleb piktamisi ahwardades Kristjani poole). Sina! Kristjan! Ma lähen nüüd oma suurt hädga külastama. Kui ma nüüd poole tunni pärast tagasi tulen ja sul siin asjad korda ei ole säetud — ja tunned mind — ma wõin wihaseft saada! Wäga wihaseft! Olen üegi ministri läbi klobind — ma olen riigikogu liige, pea meeles! (Ära wafatule.)

Kristjan. Ma pean Karoliinet rahustama. — Üks silmapilk, olen kohe tagasi. (Ära kestele.)

Tiiu. Üwalikult öelda, ma ei saand millestki aru. See pidi küll nali olema — aga näis päris tõsine lugu olewat. Ja see abilise pidas end ka ülal nagu. . .

Besta. Jah, ingel ei näi ta olewat.

Tiiu. See peab siit majast lendama!

Besta. Kui see ainult nii kergesti läheft! Säädu näeb kuupikkuse ülesütlemise aja ette.

Tiiu. Ah teid küll oma sääduse paragrahwidega. Teie tahaks muidugi ka armastust paragrahwidesse säada. Armastus aga, jumalale tänu, et lasse end sääduse poolt määrata.

Dswald (järele ahwides). Ei — armastus ei lasse end oheliku panna.

Besta. Waata ometi, Nuustaku noorhärä teab ka midagi armastuseft.

Dswald. Muidugi — ma pean ju teadma — olen ju preili Tiiule määratud peigmees.

Besta. Ah määratud — aga praegu ülesite, et armastus ei lasse ennast määrata. Sääl on preili Tiiul tah sõnate kaasa rääkida.

Dswald. Ah — tema ütleb „ja“ — juba onu
päranduse pärast. Hih! See on tingimine — ilma
fellela ei saa pennigi.

Besta. On see tõsi, preili Tiiu? Teie ütlete „ja“?

Voldemar Toffer

Kaleb Plummeri osas — „Kilk koldel“

Tiiu (kavalalt). Aga mis mul siis üle jääb —
keegi teine mind ju mu paljude wigade pärast ei taha!
(stiteerib) Mina parfümeeritud kalgi südamega „ilma-
daam“, fellele mees on ainult „abinõuts eesmärgile“...

Besta. Ja, igatahes ma midagi sarnast ütlesin
lord aga sääl juures lootsin, et —

Tiiu. Mina sarnane ei ole. Do, ma olen moodne naine — ma olen isegi juba abielulepingu kokku jääd-
nud. Näete! (Näitab jeda.)

Lesta (loeb). Härra Karl Lesta ühelt poolt ja preili Tiiu — on see tõesti tõsi — Tiiu — sina ja mina — mina ja sina —

Tiiu (langeb talle kaela). Ja, Karl, ja — sina õpetasid mind armastust tundma.

Lesta. Hurraa! Hurraa! Tiiu — minu magus, ainuke, tore tüdruk. Taewas küll, olen ma aga õnnelik!

Tiiu. Ja kuidas veel mina Karlite! (Mõlemad käsitões ära aeda.)

Oswald. Noh, mis see siis oli? Mis siis mi-
nule veel säält järele jääb?!

Minna (klaas piimaga). Balun, siin on piim.

Oswald. Mis ma piimaga pääle hakkan?

Minna. Teie soovijate ju!

Oswald. Ma ei taha piima — ei taha! Ma tahan — (Nutab.) Kõik üülen onule ära! (Ära.)

Minna. Monoh? Mis sel siis oli? Noh, kui ta ei soovi — siis ei soovi. (Paneb klaasi lauale.)

Tõnisson (testelt). See on arusaamata, kuhu ta küll kadus — ah õelge õige preili Minna — kas teie olete proua Reimetsa näind?

Minna. Ta on säält toas ja riietub.

Tõnisson. So? Ma pean nimelt temaga rääkima.

Minna. Aga see et lähe, mu härra, ma ütlesin ju et ta riietub.

(Kõikine helistab).

Minna. Kuulete, ta helistab, ma pean ta juure minema.

Tõnisson. Hää, siis õelge talle, et ma teda ootan.

Minna. Keda tohin ma teatada?

Tõnisson. Ta ootab mind, õelge ainult, tema luuletaja ootab teda.

Minna. So? Tema luuletaja? See on aga weider. (Ära.)

Tõnisson. Ma pean oma lubadust pidama, muidu satub waene Reimets põrgu pihtide wahela.

Karoliine (festelt, väga tohtund). Ha! Minu mees!
Ma olen kadund.

Tõnisson. Minu teine naine! Karoliine! Kust
sa siia said?

Karoliine. Ülewalt! Ma — ma —

Tõnisson. Ma — ma mõistan — ka sina ei
wõind teda wälja kannatada.

Karoliine. Keda siis?

Tõnisson. Noh, wärste õliwäerwi lõhna. Sa
siis tulid mind otsima?

Karoliine. Ja — igatahes — aga mis sina
siis siin teed, Kristjan?

Tõnisson. Kristjan?

Karoliine. Ee — ma tahsin öelda, Toomas.

Tõnisson. Ma elan siin!

Karoliine. Siin?! (Enesete.) Rõigewägewam.

Tõnisson. Siin jah! Reimets andis mulle siin
selle toa seniks kui säääl ülewal korda saab.

Karoliine. Aga see ei lähe ometi, Kristjan!

Tõnisson. Juba jälle Kristjan? Kes see Krist-
jan sul õieti on?

Karoliine. Jumaluke, mu wanaisa oli Kristjan
ja — ja — sina tuletab teda mulle nii elawalt meele.

Tõnisson. Sinu wanaisa?

Karoliine. Jumaluke küll — kui ta noor oli,
siis sarnanes ta väga sulle — mul on ta pilt —

Tõnisson. Jätame selle wanaisa. Kas sa oma
tütre kaasa tõid?

Karoliine. Ja, ta on siin.

Tõnisson. No see on tore. Selle eest pead sa
oma traditsioonilise kaisutuse saama! (Kaisutus.)

Peeter (sisse). Wälk ja pauk!

Karoliine (karjatab ja jookseb ära). Onu!

Peeter (tuleb täies wihas lepiga). No kuulge teie,
härra!

Tõnisson (põgeneb). Püha taewas, Nuustaku
onu! —

Peeter. Niisugune koerapoeg! Müüd on su pat-
tude register täis! Kas sa tead — ma ei mõista nalja,
ma olen. . .

Tõnisson. Ministri läbi floppind — tean —

Peeter. Ma olen —

Tõnisson. Riigikogu liige.

Peeter. Sa alatu sulepää-ratsutaja, sa oled wae-
walt päew siin ja juba suudled pereprouat!

Tõnisson. Pean ma siis wõraid naini suud-
lema!?

Peeter. Wõi sa oled weel ise häbemata kah!
Küll ma sind õpetan!

Joonis käsiraamatust „Maskjumestusõpetus“ (V. lhk. 29.)

Marie-Antoinette aegne soeng.

Tõnisson. See wõib teil küll Nuustatul moes
olla, et wõraid naini suudeldakse, meie juures suudel-
dakse itka oma perenaist.

Peeter. Na, oota ja, oota! Ei ole mul para-
jasti niisugust hääd hoogu. Aga küll ma su kätte saan.
Siis ei jää sust kondiotsa kah kondiotsa pääle. Pea
seda meeles. (Restele ära.)

Tõnisson. See on kardetaw inimene. Kõige
mõistlikum ma panen ülewal toa ukse lukku ja ehitan
barrikaadi ukse taha.

Rosiine (sijestub, märkab Tõnissoni, tarjatab). Toomas!

Tõnisson (pöörane rõõmust). Mis? Rosiine! —
Minu esimene naine. Oled see sina, wõi näen ma
waimu?

Rosiine. Toomas, mu lemmik — sina?

Tõnisson. Rosiine, mu naine, minu sõber —
ma olen sind jälle leidnud — nii pika wastiku lahus-
oleku järel.

Rosiine. Toomas! Sa ei ole mind siis unustand?

Tõnisson. Mina sind unustand?! Sinu järel
on mu hing igatsend, mu hing janunend — mu hing
kõtsendand — sinu järele mu jumalus — ah — miks
laskime me tooford lahku?

Rosiine. Jah, Toomas! Ma olen seda ka nii
sageli kahetsend, ja armastad mind siis ikka veel
natukene?

Tõnisson. Natukene? Ah — millest olen ma
fogu aeg eland? Meie armastuse mälestustest ja nüüd
kus ma sind jälle leidsin, tunnen ma, et ma sind jälle
wõitma pean — terve ilma kiuste.

Rosiine. On sinu teostel edu olnud?

Tõnisson. Kolossaalsed! Minu „Hullumeelse
päewaraamatut“ on juba 19 korda trükitud!

Rosiine. Do, see rõõmustab mind wäga,
südamest!

Tõnisson. Ka sina näed kena wälja — tuhat
ford oled ilusamaks läind ja kui elegantseks! — Oled
sa jälle näitelawal? On sul hää koht?

Rosiine. Ja — wäga kindel koht.

Tõnisson. See rõõmustab mind. See rõõmus-
tab mind! Ah — mäletad veel meie wäikest kongi
Joone tänawal — ja olid pisike näitleja — mina
tundmatu luuletaja!

Rosiine. Ah ja!

Tõnisson. Sageli ei olnud meil midagi süüa,
hõljusime aga siiski seitsmendas taewas.

Rosiine. Ja, elasime ju ka wiendal korral.

Tõnisson. Mäletad veel, kuidas ma õhtusöögi
asemel sageli sulle oma luuletusi ette lugesin?

Rosiine. Ja, kuid sõõnuks me sellest ei saand.

Tõnisson. Ei, aga õnnelikuks siiski.

Normaalse mõistuse kalmistul

Ell Andla 3-waatuslik kantsleisatiir

Tegelasi: 10 meest, 3 naist

Reg: praegune. — Koht ühes päälinnas.

Lawa kujutab eneseft kolme ruumi: kantsleisatiiri, jaoskonna juhatajate kabinetti, direktorikabinetti.

Selle näidendi etenduse kohta „Tallinna Töölis-teatris“ ütleb „Päewaleht“ 7. maist 1933 a. Nr. 123 järgmist:

„Wähe on algupäraseid teoseid, mida publik wastu wõtnud nii sõbraliku ja sooja suhtumisega, kui Ell Andla „Normaalse mõistuse kalmistul“. Wõib olla seepärast, et teose aine on uudne ja meie lawakirjanduses esmakordne? Wõib olla seepärast, et autor on wõtnud siin kohtumõistmise alla meie elu bürookraatliku warjukülje ja opereerides seda terawa satüürinoaga, mõõdab igale küüru järele, kas siis pika wõi lühikese puuga. Aga wõib olla ka seepärast, et see näidend lubab näitlejatele luua hulga omapäraseid tüüpe.“

Dma lihtsa ja kõigis waatusis muutmata lawaseadeldisega sobib „Normaalse mõistuse kalmistul“ väga hästi ka wäikelowadele ning wõiks loota, et samade tagajärgedega, nagu ülal loetles „Päewalehe“ armustus.

Meie küla poisid

S. Wisnapuu rahwatüft 3 waatuses
pro- ja epilooigiga

Tege la sed: 12 m. 1 n. külapo isid, mardisandid,
fö rtsi lised.

L a w a: fö rts ja heinamaa.

„Meie küla poisid“ autor on tahtnud anda pilti läinud sa-
jandi lõpu külaromantikast, mis nüüd on wajund unarusse; on
tahtnud jälgida antud miljöös kultuuri ja rahvuslõttude ideede
sissemurdu küla ühiskonda (kultuurihaiige külarätspe — Nõela-
tuningas ja tõusilist Mulginägu), on tahtnud tabada eetilist sü-
dametunnistust selles ühiskonnas (Loriõpetaja) ja esteetiliselt meelt
(maskid, Põlli-Jüri), on tahtnud kujutada sotsiaalselt kokkupõrget
algidus, Loriõpetaja jutlust rikkast mehest (Wana-Ubram) ja wae-
sest Laatsarusest (Põlli-Jüri isa) ning on lõpuks tahtnud awas-
tada maskide teatri mõttes tolle aja tüübistõttu, rahwa-
teatri algidusid wäljaspool raamatut ja on tahtnud intermezzona
anda wastuolu küla ja mõisa wahel.

„Meie küla poiste“ autor tahab waataja wiia tagasi sesse
primitiivsesse ühiskonda, kus rõhk langeb sõnadele meie ja teie.
Eesti rahwalaulud kõnelewad sest meie ja teie külast ja külapois-
test. See on üks ühiskondlik ja kultuuriaste, milles taklemine on
esimene samm ühistegewusele, nii imelik kui see ka kõlab, sest
taklemine wiib tundmaõppimisele ja wiimaks leppimisele. Eks
juuredki sõjad ole andnud põhjust pärastõttets suuremaks liitumi-
sets rahwaste wahel.

Tõtt rõõmsast näost ja häält tujust wäljasulatada, see on
wiimne, mida on autor tahtnud. Häätujuliselt autor on siis
jälgind, kuidas rahvuslõttud kultuuriparoolid murduwad toomi-
lõttets kultuuri- ja rahwushaiige rätspepa Nõelafuninga juures ja
tema ühiskonnas.

MASKJUMESTUSÕPETUS

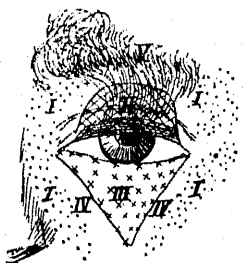
„Estonia“ teatri maskmeistri

Vold. Tofferi

käsiraamat lavategelastele.

S i s u :

1. Eessõna.
2. Üldist.
3. Maskjumestus-värvid.
4. Värvide näolepanemine.
5. Näo puhastamine.
6. Parukad ja soengud.
7. Lava.
8. Üksikute näoosade jumestamine:

Nägu üldiselt, otsaesine, nina, kunstlikud ninad, põsed. Silmad: pime silm, väljatorgatud silm, väljapõletatud silm. Silmad ja silmakulmud, kulmude minkimisest ja päälekleepimisest, habemed ja vurrud, suu, huuled kõrvad.

9. Hambad.
10. Kael.
11. Kõhnade nägude jumestamine: kõhnad, mis peavad näima tugevad; tugevad, mis peavad näima kõhnad.
12. Vanad näod.
13. Raukade näod.
14. Kuidas kujutada surma.
15. Jaapanlane.
16. Neeger.
17. Filmjumestus.
18. Aegloomised soengud.

19. Mitmesuguste tüüpide kirjeldus ja näpunäiteid jumestamiseks.

20. Lõppsõna.

Alandliku iseloomuga tüüp.

Suur tõnts-nina, allapoole ripnevad silmakulmud, samasugune põskhabe ja hall parukas — annavad edasi alandliku ja pehmesüdamega inimese iseloomu.

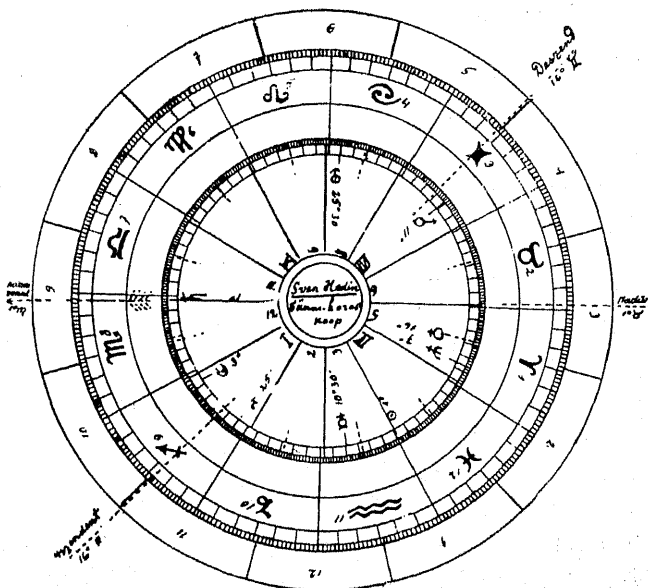
õppida küllaltki. Eriti soovitav on see raamat maala- vadele (ka väikelinnade ja alevite omadele), kus mask- jumestamise alal veel üsna pimedas ringi kobatakse.“

Raamat on täiuslikum omal alal. Tekstis üle 50 pildi näitlejaist. Neli 8-värvilist reproduktsioon- pilti näo jumestamisest.

Hind Kr. 3.50:

TAVET MUTSU TEATRIKIRJASTUS, TALLINN

Avalik arvus- tus mainib muu seas: „Ilmunud raamat evib vä- gagi tugevaid voorusi. Üks asi, mida tahaksin eriti välja tõsta on haruldanesel- gus ja loogilik- kus näpunäidete andmises. Kõi- giti kiiduväär- sena tundub ka illustratsioonide ja piltide rohkus. Raamatu väär- tust tõstab tun- duvalt veel lõp- pu juure lisatud „Tüüpide kirjel- dus“. Teost läbi- lugedes peab üt- lema, et siit võib

Inimene on kosmiliste jõudude mängukann. Meie elu ja tegevuse tagajärjed ei sõltu vaid meie endi võimetest ja tahtest, neid mõjustavad suurel määral kosmilised jõud. Olgu see põllumees, teadlane, kaupmees või kunstnik — kõigil tuleb arvestada neid kosmilisi jõude, et saavutada edu omal alal.

Meie igapäevane tegevus viib meid kokkupuutesse kaaskodanikega. Tunda inimeste iseloomu ja selle järgi määrata oma suhtumist nendes, on edu pandiks meie tegevuses. Ei ole aga kerge tungida teise hinge saladusisse ja mõista mis seal sünnib. Sama vähe mõistame ka iseendid. Kuigi paljud arvavad, et ennast tunda on lihtsast lihtsam, on säärane arvamus sageli vaid enesepettus.

Siin tuleb meile appi astroloogia — teadus, mis uurib kosmilisi jõuallikaid. Moodne astroloogia selgitab süstemaatiliselt taevakehade mõju inimeseloomule ja tema saatusele. Astrooloogiline tüüpideõpetus on meile juhiseks inimeste tundmaõppimiseks, tema hinge sügavustesse tungimiseks ja tegude mõist-

miseks. Mujal on sellest saadud aru täiel määral ja seal on astroloogia saanud rahvalikuks teaduseks. Eesti on selles küsimuses Lääne-Euroopast kaugel

Päike ☉

taga, kuid viimase aja nähted ilmutavad, et huvi astroloogia vastu on tärkamas ka meil.

Kuna vastav kirjandus puudus meil seni täiesti, siis otsustasime seda lünki täita ja kirjastada kaks raamatut:

Veenus ♀

„Taevatähed ja Inimese iseloom“

ning

„Horoskoop“

mis täiel määral suudavad rahuldada tärkavat huvi astroloogia vastu Eestis.

„Taevatähed ja inimese iseloom“ võimaldab astroloogia abil tundma õppida inimeste iseloomusid ja on seega vajaline käsiraamat igale ärimehele, näitlejale, seltskonnategelasele, kirjanikule jne., sõnaga kõigile, kel on vajaline inimeste tundmine edu saavutamiseks oma tegevuse alal.

Hind Kr. 1.40.

Teine raamat — „Horoskoop“ annab juhatus,

Kuti ♊

kuidas planeetide seisuga järgi selgitada inimese saatust, et vältida ebaedu, mis on paratamatu, kui me ei vali oma toimingutele soodsaid planeetide konstellatsioone. See raamat õpetab, kuidas koostada horoskoopi ja kuidas teha kindlaks oma saatuse põhijooned. Astroloogias maksab põhimõtte, et iseloom on saatust!

Lövi ♌

Hind Kr. 1.40.

TAVET MUTSU TEATRIKIRJASTUS, TALLINN

Väljaandja: TAVET MUTSU TEATRIKIRJASTUS

Trükikoda „Teatertrükk“ Vene 6.